

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**AMALAN PENGGUNA TERHADAP PRODUK CETAK ROMPAK
DI BAHAGIAN MUKAH, SARAWAK**

ABDUL RAHMAN EDRUCE B. KUSHAIRI

FEM 2014 1

**AMALAN PENGGUNA TERHADAP PRODUK CETAK ROMPAK
DI BAHAGIAN MUKAH, SARAWAK**

Oleh

ABDUL RAHMAN EDRUCE B. KUSHAIRI

**Tesis ini dikemukakan kepada Sekolah Pengajian Siswazah, Universiti Putra
Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Master Sains**

Jun 2014

HAK CIPTA

Semua bahan yang terkandung dalam tesis ini, termasuk teks tanpa had, logo, ikon, gambar dan semua karya seni lain, adalah bahan hak cipta Universiti Putra Malaysia kecuali dinyatakan sebaliknya. Penggunaan mana-mana bahan yang terkandung dalam tesis ini dibenarkan untuk tujuan bukan komersil daripada pemegang hak cipta. Penggunaan komersil bahan hanya boleh dibuat dengan kebenaran bertulis terdahulu yang nyata daripada Universiti Putra Malaysia.

Hak Cipta © Universiti Putra Malaysia.

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai
memenuhi keperluan untuk ijazah Master Sains

**AMALAN PENGGUNA TERHADAP PRODUK CETAK ROMPAK
DI BAHAGIAN MUKAH SARAWAK**

Oleh

ABDUL RAHMAN EDRUCE BIN KUSHAIRI

Jun 2014

Pengerusi : Syuhaily Osman, PhD

Fakulti : Ekologi Manusia

Penggunaan produk cakera optik merupakan lumrah dalam kehidupan masyarakat Malaysia dewasa ini. Walaubagaimanapun, gejala cetak rompak masih lagi berleluasa di Malaysia. Tujuan utama kajian ini adalah untuk menentukan amalan pengguna terhadap cetak rompak di Bahagian Mukah, Sarawak. Objektif kajian ini adalah untuk mengetahui amalan pengguna di kawasan luar bandar serta faktor-faktor yang mempengaruhinya. Populasi penduduk di Bahagian Mukah adalah seramai 56,000 orang. Kajian ini melibatkan seramai 380 responden yang terdiri daripada pelbagai latar belakang, etnik, pendidikan dan status pekerjaan. Responden dipilih dengan menggunakan kaedah persampelan rawak sistematis. Borang soal selidik yang diisi sendiri telah digunakan sebagai alat untuk pengumpulan data dan kaedah yang digunakan untuk mengumpulkan data adalah dengan menemui pengunjung premis yang terlibat dalam penjualan dan pengedaran cakera optik cetak rompak yang telah dikenal pasti sebagai responden dan memberikan soalan berdasarkan kepada borang soal-selidik. Hasil kajian mendapati bahawa 61.3 peratus responden menunjukkan sikap yang negatif ataupun dengan kata lain menyokong penggunaan cetak rompak. Manakala selebihnya responden (38.7 %) pula menunjukkan sikap yang positif iaitu menolak penggunaan cetak rompak. Seterusnya, kajian ini juga dijalankan untuk meneliti amalan pengguna di Bahagian ini terhadap cetak rompak. Didapati bahawa 69.7 peratus responden mempunyai amalan yang negatif iaitu menggunakan produk cetak rompak dan hanya 30.3 peratus menolak penggunaan produk cetak rompak. Penemuan yang diperolehi dari pengujian hipotesis menunjukkan bahawa sikap responden adalah signifikan dengan amalan iaitu ($r=-0.413$). Seterusnya, kajian juga mendapati bahawa persepsi kawalan tingkah laku yang diterima oleh pengguna juga menunjukkan ianya mempunyai perkaitan yang signifikan dengan amalan iaitu ($r=-0.226$) dan akhir sekali, norma subjektif responden juga didapati signifikan dengan amalan pengguna ($r=-0.427$). Kajian ini juga mencadangkan supaya pihak kerajaan dan badan bukan kerajaan memainkan peranan yang lebih agresif untuk meningkatkan kesedaran dan pengetahuan terhadap cetak rompak kepada komuniti masyarakat pendalamian. Isu

cetak rompak akan menjadi suatu isu yang berterusan sekiranya isu ini tidak diambil tindakan yang sewajarnya oleh agensi yang berkaitan, pihak swasta dan juga di pihak pengguna itu sendiri.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in fulfillment
of the requirement for the degree of Master of Science

**PRACTICES OF CONSUMERS TOWARDS PIRACY PRODUCT IN
MUKAH DIVISION, SARAWAK**

By

ABDUL RAHMAN EDRUCE BIN KUSHAIRI

June 2014

Chair: Syuhaily Osman, PhD

Faculty: Human Ecology

The use of optical discs is common in Malaysian society nowadays. However, piracy is still rampant in Malaysia. The main purpose of this study was to determine the practices towards piracy product among consumers in Mukah, Sarawak, Malaysia. The objectives behind this research were to examine the respondents' practices among consumers in rural area about piracy and the factors contributing to it. The population of Mukah Division is 56,000 people. The study involved 380 respondents from various backgrounds of religion, ethnicity, education and occupational status. Respondents were selected using a systematic random sampling. Self-administered questionnaire was used as a tool for the data collection. The method used to obtain the data from the respondent was by directly approaching the visitor of the premises who involved in the selling and distributing pirated optical disc activities and asked questions based on the questionnaire. The findings from this study revealed that 61.3 percents respondents showed negative attitude or in other words, supporting piracy. Meanwhile, the rest of the respondents (38.7%) showed positive attitudes or rejecting piracy. Next, this study also conducted to examine the practices of consumer in this division towards piracy. It was found that a total of 69.7 percents respondents showed negative practices i.e., using piracy products and only 30.3 percents showed positive practices i.e., rejecting piracy products. The findings from the hypotheses testing revealed that the respondents attitude were found to be significantly related with the practices ($r = -0.413$). Next, the respondent perceived behavioral control was also found significant to be related with the practices ($r = 0.226$), finally the subjective norm of the respondents was also found to be significantly related with the practices ($r = -0.427$). Thus, this study proposed that the government and non government agencies should play more aggressive roles in order to improve awareness and knowledge to the rural consumer's community about the piracy scenario. The issue of optical disc piracy will be a continuous problem if no sufficient action given to this issue by relevant agencies, related business companies and also the consumers themselves.

PENGHARGAAN

Syukur ke hadrat Allah SWT, dengan limpah rahmat yang dikurniakanNya, akhirnya tesis ini berjaya disiapkan. Jutaan terima kasih diucapkan kepada Dr. Syuhaily Osman selaku Pengerusi Jawatankuasa Penyeliaan yang telah banyak memberikan bimbingan, tunjuk ajar dan membantu dalam penghasilan tesis ini. Tidak lupa juga buat Prof. Madya Dr. Ahmad Hariza Hashim selaku Ahli Jawatankuasa Penyeliaan yang juga telah banyak memberikan panduan dan juga nasihat.

Seterusnya, ucapan terima kasih yang tidak terhingga juga buat para pensyarah dan staf di Jabatan Pengurusan Sumber dan Pengajian Pengguna, Fakulti Ekologi Manusia atas bantuan dan semangat yang diberikan. Tidak lupa juga buat ahli keluarga yang banyak menyuntik semangat untuk berjaya dalam segala bidang yang diceburi serta rakan-rakan seperjuangan yang sama-sama mengharungi susah dan senang sebagai pelajar siswazah. Akhir sekali, ucapan terima kasih juga buat semua yang telah membantu bagi menghasilkan tesis ini. Semoga semuanya mendapat rahmat dari Allah SWT.

Saya mengesahkan bahawa satu Jawatankuasa Pemeriksaan telah berjumpa pada ..... untuk menjalankan peperiksaan akhir bagi **Abdul Rahman Edruce bin Kushairi** untuk menilai tesis Master Sains (Sains Pengguna) beliau yang bertajuk "**Amalan Pengguna Terhadap Produk Cetak Rompak di Bahagian Mukah, Sarawak**" mengikut Akta Universiti Putra Malaysia dan Kolej Univrsiti 1971 dan Perlembagaan Universiti Putra [P.U.(A) 106] 15 Mac 1998. Jawatankuasa Pemeriksa tersebut telah memperakarkan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah **Master Sains Pengguna**.

Ahli Pemeriksa Jawatankuasa adalah seperti berikut:

Y.Bhg. Prof. Dr Jayum Ak Jawan

Professor dan Timbalan Dekan,
Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Dr Asnarulkhadi B Abu Samah

Professor Madya
Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalaman)

Dr Husniyah Bt Abdul Rahim @ Abdul Wahab

Professor Madya dan Timbalan Dekan
Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalaman)

Dr Naemah Bt Amin

Professor Madya
Kulliyah Undang-Undang Ahmad Ibrahim
Universiti Islam Antarabangsa
Malaysia
(Pemeriksa Luar)

NORITAH OMAR, PhD

Professor Madya dan Timbalan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

Tesis ini telah dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat keperluan untuk Ijazah Master Sains. Ahli Jawatankuasa Penyeliaan adalah seperti berikut:

Syuhaily Osman, PhD
Pensyarah Kanan
Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Ahmad Hariza Bin Hashim, PhD
Professor Madya
Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

BUJANG BIN KIM HUAT, PhD
Professor dan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

PERAKUAN

Perakuan Pelajar Siswazah

Saya memperakui bahawa:

- Tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli;
- Setiap petikan, kutipan dan ilustrasi telah dinyatakan sumbernya dengan jelas;
- Tesis ini tidak pernah dimajukan sebelum ini, dan tidak dimajukan serentak dengan ini, untuk ijazah lain sama ada di Universiti Putra Malaysia atau di institusi lain;
- Hak milik intelek dan hakcipta tesis ini adalah hak milik mutlak Universiti Putra Malaysia, mengikut Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Penyelidikan) 2012;
- Kebenaran bertulis daripada penyelia dan Pejabat Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan dan Inovasi) hendaklah diperoleh sebelum tesis ini diterbitkan (dalam bentuk bertulis, cetakan atau elektronik) termasuk buku, jurnal, modul, prosiding, tulisan popular, kertas seminar, manuskrip, poster, laporan, nota kuliah, modul pembelajaran atau material lain seperti yang dinyatakan dalam Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Penyelidikan) 2012;
- Tiada plagiat atau pemalsuan/fabrikasi data dalam tesis ini, dan integriti ilmiah telah dipatuhi mengikut Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Pengajian Siswazah) 2003 (Semakan 2012-2013) dan Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Penyelidikan) 2012. Tesis telah diimbaskan dengan perisian pengesanan plagiat.

Tandatangan: _____

Tarikh: _____

Nama dan No. Matrik : _____

Perakuan Ahli Jawatankuasa Penyeliaan:

Dengan ini, diperakukan bahawa:

- Penyelidikan dan penulisan tesis ini adalah di bawah seliaan kami;
- Tanggungjawab penyeliaan sebagaimana yang dinyatakan dalam Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Pengajian Siswazah) 2003 (Semakan 2012-2013) telah dipatuhi.

Tandatangan: _____

Nama Pengerusi Jawatankuasa Penyeliaan: _____

Tandatangan: _____

Nama Ahli Jawatankuasa Penyeliaan: _____

JADUAL KANDUNGAN

	Muka surat
ABSTRAK	i
ABSTRACT	iii
PENGHARGAAN	v
PENGESAHAN	vi
PERAKUAN	viii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xiii
SENARAI SINGKATAN	xiv
 BAB	
1. PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Kenyataan Masalah	2
1.3 Kepentingan Kajian	6
1.4 Objektif Kajian	7
1.4.1 Objektif Am	7
1.4.2 Objektif Khusus	7
1.5 Hipotesis Kajian	8
1.6 Limitasi Kajian	8
1.7 Definisi Istilah	9
1.7.1 Cetak Rompak	9
1.7.2 Sikap	9
1.7.3 Norma Subjektif	9
1.7.4 Persepsi Kawalan Tingkah Laku	9
1.7.5 Amalan	10
 2. SOROTAN LITERATUR	
2.1 Pengenalan	11
2.2 Sikap	11
2.3 Norma Subjektif	12
2.4 Persepsi Kawalan Tingkah Laku	13
2.5 Amalan Pengguna Terhadap Cetak Rompak	14
2.6 Sikap dan Amalan Pembelian Produk Cetak Rompak	14
2.7 Penyebab Masalah dan Aktiviti Cetak Rompak	15
2.8 Teori Terpilih	16
2.8.1 Teori Perilaku Terancang	16
2.8.2 Teori Penyimpangan Kelakuan	17
2.8.3 Model Etika Pembuatan Keputusan Moral	19
2.9 Kerangka Konseptual Kajian	20

3. METODOLOGI	
3.1 Deskripsi Data	26
3.2 Rekabentuk Kajian	26
3.3 Populasi dan Sampel Kajian	26
3.4 Kaedah Pemilihan Sampel	27
3.5 Instrumentasi Kajian	27
3.6 Angkubah Kajian	28
3.6.1 Latar Belakang Responden	28
3.6.2 Sikap Pengguna Terhadap Cetak Rompak	28
3.6.3 Norma Subjektif Pengguna Terhadap Cetak Rompak	29
3.6.4 Persepsi Kawalan Tingkah Laku Pengguna terhadap Cetak Rompak	29
3.6.5 Amalan Pembelian Pengguna Terhadap Cetak Rompak	30
3.7 Pra-Uji Kajian	30
3.8 Kesahan Data	31
3.8.1 Kebolehpercayaan Data	37
3.9 Pengumpulan Data	38
3.9.1 Penganalisisan Data	39
4. HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN	
4.1 Pengenalan	41
4.2 Latar Belakang Responden	41
4.3 Sikap Responden Terhadap Cetak Rompak	43
4.3.1 Penilaian Moral	46
4.3.2 Tahap Kesedaran	47
4.3.3 Nilai Peribadi	48
4.3.4 Persekutaran Sosial	49
4.4 Norma Subjektif Responden Terhadap Cetak Rompak	50
4.4.1 Sokongan Keluarga (Ibu bapa/Penjaga/Anak-anak)	53
4.4.2 Sokongan adik beradik/saudara mala	54
4.4.3 Sokongan Rakan Sekerja dan Teman-teman	54
4.5 Persepsi Kawalan Tingkah Laku Responden Terhadap Cetak Rompak	55
4.5.1 Kawalan Kendiri	58
4.5.2 Undang-undang	59
4.6 Amalan Pembelian Responden Terhadap Cetak Rompak	60
4.7 Pengujian Hipotesis	64
4.7.1 Perkaitan di antara Sikap dan Amalan Cetak Rompak	64
4.7.2 Perkaitan di antara Norma Subjektif dan Amalan Cetak Rompak	65
4.7.3 Perkaitan di antara Persepsi Kawalan Tingkah laku dan Amalan Cetak Rompak	65

4.8	Analisis Regresi Logistik	66
5.	RUMUSAN, IMPLIKASI, CADANGAN DAN KESIMPULAN	
5.1	Ringkasan Kajian	68
5.2	Kesimpulan	69
5.3	Implikasi Kajian	73
5.4	Cadangan Kajian	75
BIBLIOGRAFI		77
LAMPIRAN- Borang Soal Selidik, Analisis Regresi Logistik		82
BIODATA PELAJAR		94
SENARAI PENERBITAN		95